

Vergaderjaar 2023–2024

31 571

Voorstel van wet van het lid Thieme tot wijziging van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren in verband met het invoeren van een verplichte voorafgaande bedwelming bij ritueel slachten

AK

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 oktober 2023

Op dinsdag 11 juli vond het mondelinge overleg in de Eerste Kamer plaats inzake Toezegging T01556 – registratie aantal ritueel geslachte dieren en hoeveelheid geëxporteerd onbedwelmd ritueel geslacht vlees. Tijdens dit overleg heb ik aan het lid Faber-Van de Klashorst toegezegd cijfers over onbedwelmd ritueel geslachte dieren (uitgesplitst per diersoort in Nederland vanaf 2018) toe te sturen. In deze brief vindt u die cijfers (tabel 1 en 2). Vanaf nu zal een afschrift van de cijfers, als die naar de Tweede Kamer wordt gestuurd, ook naar de Eerste Kamer gecommuniceerd worden.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema

Tabel 1. Aantallen onbedwelmd ritueel geslachte dieren in Nederland per jaar uitgesplitst per diercategorie.

	2018 ¹	2019 ²	2020 ³	2021 ⁴	2022 ⁵
Runderen	10.849	6.483	5.699	3.179	2.867
Kalveren	1.283	1.529	2.347	2.108	3.485
Schapen en lammeren	52.701	60.191	55.433	44.377	30.405
Geiten	2.025	1.323	2.946	2.805	1.846
Totaal	66.858	69.526	66.425	52.469	38608

¹ Kamerstuk 31 571, nr. 33.

² Kamerstuk 33 835, nr. 158.

³ Kamerstuk 35 380-XIV-8 vermeldt alleen een totaal van 64.400; de cijfers in deze tabel zijn geactualiseerd door NVWA.

⁴ Kamerstuk 36 200-XIV-6.

⁵ Kamerstuk 36 360-XIV-7.

Het aantal tijdens het Offerfeest geslachte dieren wordt sinds 2014 door de NVWA in aparte statistieken bijgehouden. Vanaf 2017 is naast het totaal aantal geslachte dieren ook het aantal onbedwelmd en bedwelmd geslachte dieren daarin apart uitgesplitst (zie tabel 2).

Tabel 2: Aantallen onbedwelmd ritueel geslachte runderen en geiten/schapen in Nederland per jaar voor het Offerfeest¹. Nb staat voor cijfers die niet bekend zijn, in deze jaren werd het aantal onbedwelmd geslachte dieren nog niet apart geregistreerd.

Jaar	Totaal aantal geslachte runderen ²	waarvan onbedwelmd	Totaal aantal geslachte geiten en schapen	Waarvan onbedwelmd
2014	3.418	nb	65.938	nb
2015	3.834	nb	63.165	nb
2016	3.264	nb	65.918	nb
2017	2.962	1.720	62.231	58.600
2018	1.832	1.170	42.320	34.325
2019	1.241	905	41.733	32.387
2020	1.712	1.173	45.027	23.022

¹ <https://edepot.wur.nl/560363> (tabel 2).

² Rituele slachtingen kunnen zowel onbedwelmd als bedwelmd, waarbij verdoving voor de halsnede plaatsvindt, worden uitgevoerd.

In tabel 3 vindt u het aantal dieren dat, uitgesplitst per diersoort, onbedwelmd geslacht is tijdens het offerfeest in de jaren vanaf 2018.

Tabel 3: Totaal aantal onbedwelmd ritueel geslachte dieren in Nederland per jaar voor het Offerfeest¹. Nb staat voor niet bekend.

	Totaal geslacht	Totaal bedwelmd	Totaal onbedwelmd	Direct nabeledwelmd na aansnijden	Nabeledwelmd vlak voor verstrijken 40 s	Nabeledwelmd op aanwijzen NVWA	Niet nabeledwelmd
2022²							
<i>Rund</i>	1.117	410	707	620	84	0	23
<i>Schaap/geit</i>	30.941	15.424	15.517	7.471	51	1	7.994
<i>Totaal</i>	32.058	15.834	16.224	8.091	115	1	8.017

		Totaal geslacht	Totaal bedwelmd	Totaal onbedwelmd	Direct nabedwelmd na aansnijden	Nabedwelmd vlak voor verstryken 40 s	Nabedwelmd op aanwijzen NVWA	Niet nabedwelmd
2021 ³	<i>Rund</i>	1.412	585	82	235	0	0	592
	<i>Schaap/geit</i>	35.541	20.175	15.366	3.800	1	0	11.505
	<i>Totaal</i>	36.953	20.760	16.193	4.035	61	0	12.097
2020 ⁴	<i>Rund</i>	1.712	539	1.173	1.094	38	7	34
	<i>Schaap/geit</i>	45.027	22.005	23.022	11.479	82	8	11.453
	<i>Totaal</i>	46.739	22.544	24.195	12.573	120	15	11.487
2019 ⁵	<i>Rund</i>	1.241	336	905	834	3	13	55
	<i>Schaap/geit</i>	41.733	9.346	32.387	31.419	216	106	646
	<i>Totaal</i>	42.974	9.682	33.292	32.253	219	119	701
2018 ⁶	<i>Rund</i>	1.832	662	1.170	941	177	nb	52
	<i>Schaap/geit</i>	42.320	7.995	34.325	22.618	300	nb	11.407
	<i>Totaal</i>	44.152	8.657	35.495	23.559	477	nb	11.459

¹ <https://edepot.wur.nl/560363> (tabel 2).

² Kamerstuk 36 200-XIV-6.

³ Kamerstuk 35 925-XIV-11p. 52.

⁴ Kamerstuk 35 925-XIV-11 p. 51.

⁵ Kamerstuk 33 835-173p.2 vraag 1 en Kamerstuk 33 835-158 p.19 vraag 67, 68, 71 en 72.

⁶ Kamerstuk 35 200-XIII-7 p. 42 vraag 152, 153.